

Xarxa completada

Amb la inauguració de les instal·lacions provisionals de l'Arxiu Històric comarcal de la Garrotxa resta completada la xarxa d'arxius de la Generalitat a les nostres comarques.

Havíem visitat l'arxiu d'Olot quan era un simple magatzem. Hi treballàrem amb mitjans de fortuna (una taula vella, un llum penjat amb una pinça en una prestatgeria i connectat a un llunyà endoll amb un llarg cable). Vam sentir pietat pels protocols. Un aprenent d'historiador havia guixat amb llapis vermell i bolígraf els marges dels fulls que encarregava de fotocopiar, i del qual ens calia corregir les transcripcions.

La instal·lació actual és digna i austera, als baixos de l'Hospici, en espera de pujar als pisos superiors, quan estiguin condicionats. Conserva els protocols notariais d'Olot, Santa Pau, Besalú, el Mallol i Sant Feliu de Pallerols. S'hi troben també la comptaduria d'hipoteques i elements del registre de la propietat de Besalú. La recollida d'arxius municipals és tot just començada, amb els d'Olot i Batet; en resten, doncs, 28 a aplegar, si es considera que els seus elements antics han de concentrar-se, matèria sobre la qual la Llei d'Arxius és prou imprecisa.

El llibre d'Antoni Mayans *Els arxius parroquials, municipals i notariais de la Garrotxa* (Girona, 1987) dona una primera descripció dels materials de l'arxiu. L'autor fluctua en el recompte, i atribueix a el Mallol entre 320 i 325 volums, i a Santa Pau, entre 400 i 450.

Olot té una llarga tradició d'historiadors; el Patronat d'Estudis Històrics d'Olot i comarca continua essent-ne eficaç palestra. El treball d'investigació, doncs, no comença ara, i això ho reflecteix l'àmplia bibliografia recollida al volum d'en Mayans. Amb tot, comparat amb una biblioteca o un museu, un arxiu tindrà sempre una clientela més limitada i selecta. Des d'ara podrà treballar en condicions normals.

L'arxiu de cartells, ja iniciat, l'arxiu de la imatge, que pot aplegar gran quantitat de vells clixés, i una intensificació de relacions amb la biblioteca que es troba al mateix edifici, són alguns dels projectes de la institució, cridada a prestar un servei sempre discret i sempre necessari al treball cultural.

JOSEP M. MARQUÈS

La Universitat Tècnica d'Estiu

Les activitats d'estiu a Catalunya a nivell universitari s'han desenvolupat en els últims anys fonamentalment dins el marc de la Universitat Catalana d'Estiu de Prada, per una banda, i de la Universitat Internacional Menéndez y Pelayo per l'altra.

Dins d'aquesta darrera opció i en els últims 4 anys algunes de les activitats d'estiu s'han desenvolupat a Sitges, al Palau de Maricel, i s'han organitzat els seminaris a càrrec d'alguns Col·legis Professionals vinculats amb la tècnica i la tecnologia, i amb la col·laboració d'altres institucions entre les quals figura l'Escola Universitària Politècnica de Girona.

Paral·lelament va haver-hi iniciatives per part de la Diputació de Girona d'organitzar a Girona la Universitat Agrària d'Estiu, però per diverses raons es va ajornar.

És a partir d'aquest any 1987 quan 12 col·legis Professionals vinculats a la Universitat Politècnica de Catalunya decideixen agrupar-se per formar la Fundació Narcís Monturiol, amb la voluntat de potenciar la interrelació entre el món empresarial, institucional i acadèmic. Com a activitats principal i primera la Fundació promou la Universitat Tècnica d'Estiu de Catalunya, U.N.T.E.C.

Durant l'estiu de 1987, la Fundació ha organitzat 3 seminaris i 1 curs dins la setmana del 14 al 18 de setembre: Els seminaris sobre "Competitivitat industrial avui", "Desenvolupament de les comarques de muntanya" i "Hidrologia urbana", s'han desenvolupat en el Palm Maricel de Sitges.

El curs "El sector fructícola, problemàtica i perspectiva de futur" es va dur a terme a l'Escola Universitària Politècnica de Girona. L'objectiu del curs va consistir a fer una anàlisi de les tendències actuals en la producció, mecanització, problemàtica fitosanitària, conservació i transformació, que esdevenen criteris indispensables de supervivència en un mercat cada vegada més competitiu. Van assistir-hi 40-50 persones i 31 professors nacionals i estrangers.

Aquest curs, juntament amb els seminaris, varen constituir la primera pedra de l'edifici de la U.N.T.E.C., que sens dubte ha de tenir gran projecció en el futur immediat.

J.M. CORRETER

Celebració d'un Centenari

Les festes d'aquest Onzè Centenari de la Fundació del Monestir de Sant Joan de les Abadesses han estat celebrades amb unes característiques especials per l'assistència massiva de tot el poble, l'entusiasme dels forasters que s'hi esqueien i l'admiració als invitats il·lustres.

Els tres bisbes i els 35 o 40 capellans concelebrants de la missa en la primera de les festes, amb el monestir de gom a gom. Una immensa multitud que, tot i la pluja que cau, s'aplega per escoltar els cants de l'escolania montserratina en un marc incomparable de bellesa espiritual. Les cent-trenta monges benedictines que, presidides per l'Abat de Montserrat, celebren i canten els Oficis, ateses i acompanyades pel poble que les vol mimar. Les 2.000 persones, amb branques verdes a les mans, encerclant els dos ponts de la Vila i presidits per l'Àguila majestuosa (escut de la Vila) al bell cim del pont romà. La gran sardana. La presència de personatges significatius del món de l'art, de l'escultura i la pintura, com A. Fenosa i A. Tàpies; del món de la poesia com Gimferrer, Pol, Peruchó, Teixidor, Serrallonga, Ballarín... del món de la música com M. del Mar Bonet, R. Subirats, Udiló Planars. La presència d'una vintena de grups de fe i una trentena d'alcaldes i altres tants rectors dels pobles on havia intervingut Emma, la primera Abadessa... tots dins un bell monestir presidit per les magnífiques imatges del Santíssim Misteri i una senyera immensa que embolcallava el cor dels presents, són la signatura, el segell i el testimoni d'un poble que s'abocà a les seves arrels.

Sant Joan de les Abadesses, embadalit i orgullós del seu passat, ha sabut donar una vivència actual de fe, de cultura i d'amor patri, creient que el seu futur, maldament la lluita sigui dura, serà fecund i profitós per a tots els vilatans.

ALFONS CALVO

Perduts enmig del desert

“Cal que alguna cosa canviï perquè tot segueixi igual” deia Tomasi di Lampedusa a *Il Gattopardo*, la novel·la popularitzada per Visconti. Ricard Masó, president de la Comissió Organitzadora dels Premis literaris gironins, devia de pensar una cosa semblant en ésser informat poc abans de començar el sopar que, dels quatre, tres es quedarien sense adjudicar.

De ben poc havia servit l'envoltori de luxe quan el fracàs literari de la convocatòria resultava tan evident. Ni els set *Bertranes* presents, ni les cuixes de vedella de Girona a l'est, ni les de les mosses de cenyit suro, ni el muntatge teatral del TEI, ni el presentador súper-ben-pagat-, ni la música ambiental de La Pantera Rosa, no van aconseguir d'alegrar un vintè aniversari perdut enmig del desert.

Històricament, l'atorgament dels Premis Bertrana ha estat tot un Via Crucis i, des d'aquest punt de vista, el que ha passat enguany no és res més que un reflex del cúmul de vicissituds i circumstàncies que l'han marcat. Tradicionalment els Bertrana sempre han tingut dues vessants ben diferents: la literària i la social. Literàriament cap premi de novel·la catalana no gaudeix de més prestigi. Socialment, la cosa és diferent, perquè al llarg d'aquests vint anys la Festa ha estat un continu assaig.

Si l'una ha funcionat sempre d'allò més bé i l'altra no ha acabat mai de sortir rodona, evidentment cal plantejar-se d'una manera seriosa, amb la perspectiva actual, què fer amb la part que coixeja. Si la seva essència és aquesta, potser el seu destí és continuar canviant cada 365 dies, sensible a les crítiques que es produeixen edició darrera edició.

Avui, però, la Cerimònia dels Bertrana costa 6.000.000 de pessetes. Només 2.000.000 se'n van en premis. Tota la resta, de Festa i Organització. La sobtada desertització sobrevinguda, fàcilment atribuïble a la perenne crisi de creació del país, pot ésser un senyal, un crit d'alerta, un toc d'atenció: cal que quasi tot canviï perquè res no segueixi igual...

JOAN C. GUERRERO

«Girona còmic»: el còmic a Girona

Una sèrie d'accions al voltant del còmic han inaugurat la temporada. Preparades amb temps, la canícula d'aquest setembre, tal vegada, la típica improvisació, el catàleg publicat amb retard, alguns malentesos localistes, etc., no han permès de consolidar del tot aquesta ambiciosa proposta. La microgaleria "Interbutics", regida per Raimunda Coll, ha dut a terme una macroexperiència artísticopopular.

Les accions "Girona-còmic" s'han descabdellat en l'àrea del barri del Mercadal, Hortes. Primer l'exposició tradicional a la sala de "la Caixa" (Sta. Clara), una interessant mostra de planxes originals, destacant la sèrie "Barcelona-Sud" (el tema-guio també compta molt en el còmic), en l'obertura de la qual els assistents tingueren dret a un "grafitti", executat amb dinamisme i desimboltura en el passadís del local. Seguiren un intent de Fira de còmic usat, a les Peixateries Velles; l'execució d'un mural (una macrovinyeta) emprant la tècnica del "rappel" (la cordada) enlloc de la confortable bastida, en una paret encrostonada davant per davant de l'església del Mercadal; un espectacular muntatge-objectual a la plaça Jordi de St. Jordi, amb "rock" i participació ciutadana. I un força sucós col·loqui, com a cloenda.

El col·lectiu format per Nico, Cae, Mònica, Armand, Tere i Lali, vinguts de Barcelona a "promocionar-se" (segons la versió dels recelosos ninotaires locals), s'ho han passat bé, a Girona. Ens han deixat un inoblidable rastre enjogassat i creatiu, alhora que eficaç i desinteressat. Moltes gràcies.

ENRIC MARQUÈS

L'ecologia a l'abast

La diferència entre ecologia i ecologisme és en ocasions tan gran com les divergències actualment existents entre científics i determinats sectors de la població que associen aquella ciència amb el fet de desplaçar-se a ritme de pedal o amb el consum diari d'espinacs i mongeta tendra. Per aquesta raó, ben segur que alguns dels que hagin visitat l'exposició sobre *Ecologia*, que ha restat oberta al Centre Cultural de la Mercè entre els dies 22 de setembre i 8 de novembre, n'hauran sortit decebuts.

L'exposició ens mostra amb un gran rigor i senzillesa quin és l'objectiu de la ciència ecològica: l'àmbit i l'origen de la vida, les relacions energètiques i de producció, la diversificació de la vida i la selecció natural, les estratègies vitals, l'anàlisi de la diversitat, l'estudi d'un ecosistema o el paper modificador de l'home sobre el seu medi ambient. D'aquesta manera, qui hagi parat atenció als textos o hagi manipulat els jocs que allà s'hi trobaven, haurà comprès que —lluny de qualsevol catastrofisme— l'ecologia no és res més que una ciència, inalineable sota cap bandera.

Ramon Margalef, eminent ecòleg, que n'ha fet el guio i ha supervisat l'exposició, en no poques ocasions ha mostrat una certa irritació davant la manipulació voluntària que s'ha fet de l'ecologia. En una ocasió —i ja em perdonareu la gosadia— li vaig sentir dir: "*Dieu que aquí hi ha una cagarada? Doncs què espereu? Àgateu una pala i treiu la cagarada*". Evidentment, com molt bé ens donava a entendre, l'ecologia no és pas una ciència de pala i escombra.

Els moviments i grups de defensa de l'entorn, que en la més gran de les descoordinacions i en la més primària de les reaccions han sorgit arreu en els últims anys al nostre país, han d'aprendre a servir-se amb rigor de l'ecologia per abonar i donar pes a les seves argumentacions. Les prediccions catastrofistes i els auguris diluvians en nom de la ciència, han portat als ecòlegs —veritables coneixedors dels usos i abusos que pateix el nostre medi— al límit de la indignació.

RAMON FORTIÀ